Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NIILA JÄÄSKINENA
přednesené dne 14. června 2012 [1]

Věc C-56/11

Raiffeisen-Waren-Zentrale Rhein-Main eG
proti
Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázcepodaná Oberlandesgericht Düsseldorf (Německo)]

„Ochrana odrůdových práv ve Společenství — Nařízení (ES) č. 2100/94 — Článek 14 — Výsada zemědělců — Nařízení (ES) č. 1768/95 — Článek 9 — Poskytovatel zpracovatelských služeb — Informační povinnost poskytovatele vůči držiteli odrůdového práva — Časový rozsah této povinnosti — Žádost o informace předložená držitelem odrůdového práva — Podmínky — Indicie vedoucí ke vzniku práva držitele na informace — Neexistence povinnosti předložit důkazy existence takovýchto indicií“

I – Úvod

1. Svou žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce usiluje Oberlandesgericht Düsseldorf (Německo) o podání výkladu čl. 14 odst. 3 nařízení (ES) č. 2100/94 [2] (dále jen „základní nařízení“) o odrůdových právech Společenství, jakož i čl. 9 odst. 3 nařízení (ES) č. 1768/95 [3] (dále jen „prováděcí nařízení“), kterým se stanoví prováděcí pravidla pro odchylku podle čl. 14 odst. 3 základního nařízení.

2. Předběžné otázky byly položeny v rámci sporu mezi družstvem s obchodní firmou Raiffeisen-Waren-Zentrale-Rhein-Main eG (dále jen „družstvo Raiffeisen“), jež je poskytovatelem zpracovatelských služeb, a společností Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH (dále jen „STV“), která zastupuje zájmy držitelů odrůdových práv [4]. Spor se týká žádosti o informace podané STV družstvu Raiffeisen podle čl. 14 odst. 3 šesté odrážky základního nařízení a čl. 9 odst. 2 a 3 prováděcího nařízení s cílem získat informace o prodeji certifikovaného osiva v určitých hospodářských letech.

3. Předběžné otázky odkazují na trojúhelníkový vztah mezi držiteli chráněných odrůdových práv, zemědělci, kteří využijí odchylky stanovené v článku 14 základního nařízení – označované též výrazem „výsada zemědělců“ – a podniky zabývající se zpracováním osiva, jimž mohou držitelé práv v rámci vytvořeného systému výsady zemědělců předkládat žádosti o informace týkající se odrůd náležejících držitelům, které tvoří předmět zpracování sklizeného materiálu.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Nařízení Rady ze dne 27. července 1994 (Úř. věst. L 227, s. 1; Zvl. vyd. 03/16 s. 390).

3 — Nařízení Komise ze dne 24. července 1995 (Úř. věst. L 173; Zvl. vyd. 3/18 s. 63).

4 — Pro přesnější popis činností STV viz rozsudek ze dne 11. března 2004, Jäger (C-182/01, Recueil, s. I-2263, bod 17).

4. Jedná se o žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, která zapadá do řetězce žádostí o rozhodnutí o předběžných otázkách podaných německými soudy ohledně výkladu základního nařízení a jeho prováděcího nařízení [5]. Tato žádost se konkrétně týká jednak časového rozsahu informační povinnosti uložené poskytovateli zpracovatelských služeb vůči držiteli odrůdového práva, jednak podmínek, které musí splňovat žádost o informace podaná držitelem poskytovateli zpracovatelských služeb.

II – Právní rámec

A – *Základní nařízení*

5. Podle čl. 11 odst. 1 základního nařízení nárok na odrůdové právo Společenství přísluší šlechtiteli jakožto „[o]sobě, která odrůdu vyšlechtila nebo objevila a vyvinula, popřípadě jejímu právnímu nástupci“.

6. Článek 13 základního nařízení nadepsaný „Práva držitele odrůdového práva Společenství a zakázané úkony“ stanoví:

„1. Odrůdové právo Společenství má ten účinek, že úkony uvedené v odstavci 2 je oprávněn provádět pouze držitel nebo držitelé odrůdového práva Společenství, dále jen ‚držitel’.

2. Aniž jsou dotčeny články 15 a 16, vyžadují souhlas držitele níže uvedené úkony, pokud jde o složky odrůdy nebo sklizený materiál chráněné odrůdy – obě dále uváděné jako ‚materiál“:

a) produkce nebo reprodukce (množení);

[…]

Držitel může svůj souhlas učinit závislým na podmínkách a omezeních.

[…]“

7. Výsada zemědělců je v čl. 14 odst. 1 základního nařízení stanovena takto:

„Odchylně od čl. 13 odst. 2 mohou zemědělci k zajištění zemědělské produkce pro účely množení na šlechtitelských polích ve svém vlastním hospodářství použít sklizený produkt, který ve svém vlastním hospodářství získali vyšlechtěním [výsevem] rozmnožovacího materiálu odrůdy spadající pod odrůdové právo Společenství, přičemž se nesmí jednat o hybrid nebo syntetickou odrůdu.“

8. Podmínky pro účinnost výsady zemědělců a pro zachování oprávněných zájmů šlechtitele rostlin a zemědělce jsou upraveny v čl. 14 odst. 3 uvedeného nařízení. Zmíněný odstavec ve své druhé a šesté odrážce zejména stanoví:

— „sklizený produkt může být pro výsev připraven samotným zemědělcem nebo prostřednictvím […] poskytovaných služeb […]

— zemědělci, jakož i poskytovatelé zpracovatelských služeb předají držitelům odrůdových práv na jejich žádost příslušné informace […]“

5 — Viz rozsudek ze dne 10. dubna 2003, Schulin (C-305/00, Recueil, s. I-3525), výše uvedený rozsudek Jäger, rozsudky ze dne 14. října 2004, Brangewitz (C-336/02, Sb. rozh. s. I-9801), jakož i ze dne 8. června 2006, Deppe a další (C-7/05 až C-9/05, Sb. rozh. s. I-5045). Viz rovněž mé stanovisko ve věci Geistbeck (C-509/10), jež se projednává před Soudním dvorem.

B – *Prováděcí nařízení*

9. Článek 2 prováděcího nařízení zní takto:

„1. Podmínky uvedené v článku 1 musí být držitelem odrůdového práva, který zastupuje šlechtitele, a zemědělcem prováděny tak, aby zůstaly zachovány oprávněné zájmy dotyčných stran.

2. Oprávněné zájmy se nepovažují za chráněné, pokud je jeden nebo více zájmů poškozeno, aniž by se bral ohled na nutnost rozumného vyrovnání zájmů nebo na přiměřenost účinného provádění podmínky vzhledem k jejímu účelu."

10. Článek 9 odst. 2 a 3 zmíněného nařízení se týká informací, které musí zpracovatel poskytnout držiteli odrůdového práva, nebyla-li mezi držitelem a zpracovatelem ohledně těchto informací uzavřena smlouva:

„2. […] zpracovatel [musí] na žádost držitele odrůdového práva předat přehled relevantních informací, aniž je dotčena informační povinnost podle ostatních právních předpisů Společenství nebo členských států. Za relevantní informace jsou považovány tyto údaje:

a) jméno zpracovatele, bydliště a adresa jeho podniku;

b) zpracování sklizeného produktu jedné nebo více odrůd náležejících držiteli odrůdového práva zpracovatelem za účelem výsevu, pokud dotyčná odrůda byla zpracovateli ohlášena nebo jiným způsobem oznámena;

c) v případě převzetí tohoto zpracování údaj o množství sklizeného produktu dotyčné odrůdy zpracované za účelem výsevu a o celkovém výsledném zpracovaném množství;

d) den a místo zpracování podle písmene c) a

e) jméno a adresa osoby, pro kterou bylo zpracování podle písmene c) provedeno, spolu s údajem o dotyčném množství;

3. Údaje podle odst. 2 písm. b), c), d) a e) se vztahují k běžnému hospodářskému roku, jakož i k jednomu nebo několika ze tří[6] předchozích hospodářských let, na které zemědělec na žádost o informaci, kterou uplatnil držitel odrůdového práva podle odstavců 4 nebo 5, neposkytl už dříve relevantní informace. V případě prvního hospodářského roku, na který se má vztahovat informace, má však jít o rok, v němž byla žádost o informaci o dotyčné odrůdě buď podána poprvé ohledně odrůdy nebo odrůd, anebo dotčeného poskytovatele zpracovatelských služeb.

4. Ustanovení čl. 8 odst. 4 se použijí přiměřeně.

[…]"

III – Spor v původním řízení, předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

11. Družstvo Raiffeisen je centrální zemědělské družstvo nabízející zemědělcům zpracování osiva, jímž sklizený produkt upravuje za účelem jeho skladování a budoucího výsevu.

6 — Číslovka „tři" není obsažena ve francouzském znění prováděcího nařízení. Viz bod 25 a násl. tohoto stanoviska.

12. Zmíněné služby jsou nabízeny jednak držitelům odrůdových práv zastoupeným především STV, sdružením držitelů odrůdových práv, kteří v rámci smluvního pěstování prováděli množení certifikovaných osiv pro účely jejich uvádění na trh, a jednak zemědělcům, kteří provádějí výsev osiva na základě výsady zemědělců stanovené v čl. 14 odst. 3 základního nařízení.

13. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že družstvo Raiffeisen provedlo na účet různých zemědělců zpracování sklizeného materiálu za hospodářské roky 2005/2006 a 2006/2007 v rámci smluvního výsevu na účet držitelů odrůdových práv zastoupených STV.

14. Po oznámení smluvního výsevu, které jí předložili dotčení zemědělci, zaslala STV družstvu Raiffeisen dva soubory žádostí o informace ohledně zpracování sklizeného materiálu, jež toto družstvo provedlo. Část těchto souborů žádostí byla předložena po uplynutí dotčeného hospodářského roku.

15. Družstvo Raiffeisen těmto žádostem nevyhovělo a pro odůvodnění tohoto zamítavého rozhodnutí se dovolávalo tří okruhů důvodů svého nevyhovění. Zaprvé mělo za to, že žádost o informace musí obsahovat údaje potvrzující, že provedlo zpracování sklizeného materiálu, na něž se vztahuje informační povinnost podle čl. 14 odst. 3 šesté odrážky základního nařízení. Zadruhé mělo za to, že právně relevantní jsou pouze žádosti o informace podané v průběhu hospodářského roku, jehož se tyto informace týkají. Zatřetí nelze podle něj ze zpracování sklizeného materiálu, k němuž došlo v rámci smluvního pěstování na účet držitele, vyvodit žádnou indicii ohledně případného výsevu osiva.

16. STV podala proti družstvu Raiffeisen žalobu, jíž se domáhala vyhovění zmíněným žádostem o informace. Soud prvního stupně vyhověl žádostem STV o informace, neboť měl za to, že se na podání žádosti o informace nevztahuje žádná propadná lhůta a že prohlášení o smluvním výsevu představují dostatečné indicie pro založení informační povinnosti poskytovatele zpracovatelských služeb, jelikož zemědělec, který provádí výsev na základě smlouvy o množení, má konkrétní možnost provést výsev zemědělských osiv. Družstvo Raiffeisen podalo proti tomuto rozsudku opravný prostředek k Oberlandesgericht Düsseldorf.

17. Za těchto okolností se Oberlandesgericht Düsseldorf svým rozhodnutím došlým Soudnímu dvoru dne 8. února 2011 rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Vzniká informační povinnost zpracovatele, která je upravena v čl. 14 odst. 3 šesté odrážce [základního] nařízení a v čl. 9 odst. 2 a 3 [prováděcího] nařízení, pouze tehdy, pokud je žádost držitele odrůdového práva o poskytnutí informací doručena zpracovateli před uplynutím příslušného hospodářského roku (v případě několika: posledního), na který se žádost vztahuje?

2) V případě, že bude odpověď na první otázku kladná:

Jedná se o žádost o poskytnutí informací ‚podanou ve lhůtě' již tehdy, když držitel odrůdového práva ve své žádosti tvrdí, že má k dispozici indicie toho, že zpracovatel sklizený materiál, který zemědělec, jenž byl v žádosti jmenovitě označen, získal výsevem rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy, zpracoval nebo hodlá zpracovat za účelem dalšího výsevu, nebo musí být tyto tvrzené indicie navíc zpracovateli v žádosti o poskytnutí informací (například prostřednictvím zaslání kopie prohlášení zemědělce o dalším výsevu) prokázány?

3) Mohou indicie, na jejichž základě vzniká povinnost zpracovatele poskytnout informace, vyplývat z toho, že zpracovatel – jako osoba pověřená držitelem odrůdového práva – provádí smlouvu o rozmnožování za účelem výroby spotřebního osiva chráněné odrůdy, kterou uzavřel držitel odrůdového práva se zemědělcem provádějícím rozmnožování, pokud a protože tento zemědělec v rámci plnění smlouvy o rozmnožování fakticky získává možnost použít určitou část k rozmnožování určeného osiva pro účely dalšího výsevu?"

18. Účastníci původního řízení, jakož i španělská vláda a Evropská komise předložili písemná vyjádření. Účastníci původního řízení a Komise byli zastoupeni na jednání konaném dne 15. března 2012.

IV – Analýza

A – *Úvodní poznámky*

19. Především je záhodno poukázat na klíčové prvky systému, na němž se zakládá výsada zemědělců. Podle judikatury Soudního dvora článek 14 základního nařízení vytváří rovnováhu mezi zájmy držitelů ochrany odrůdových práv a zájmy zemědělců.

20. Výsada zemědělců, jíž se rozumí právo zemědělců na výsev bez předchozího povolení držitele sklizeného produktu získaného výsevem rozmnožovacího materiálu odrůdy dotčené uvedenou výsadou, je totiž spojena s informační povinností zmíněných zemědělců a povinností zaplatit spravedlivou odměnu držiteli odrůdového práva, což umožňuje hájit vzájemné legitimní zájmy zemědělců a držitelů v jejich přímých vztazích[7].

21. Co se dále se týče role poskytovatelů zpracovatelských služeb, čl. 14 odst. 3 druhá odrážka základního nařízení stanoví, že sklizený produkt může být pro výsev připraven zemědělcem nebo poskytovatelem služeb. Právo zmíněného poskytovatele provést práce spojené se zpracováním sklizeného produktu je tedy odvozeno od výsady zemědělců[8]. Informační povinnost zpracovatele sklizeného materiálu, jímž je v projednávané věci družstvo Raiffeisen, vůči držiteli se zakládá na čl. 14 odst. 3 šesté odrážce základního nařízení. Rozsah a podrobnosti zmíněné povinnosti jsou upřesněny v článku 9 prováděcího nařízení.

22. Pro účely přezkumu předběžných otázek je tedy třeba mít na zřeteli požadavek rovnováhy, jenž představuje základ jak systému vytvořeného článkem 14 základního nařízení, tak prováděcího nařízení.

B – *K časovému rozsahu informační povinnosti*

23. Soudní dvůr měl již příležitost se vyjádřit k rozsahu informační povinnosti zpracovatelů sklizeného materiálu. Podle něj musí být držiteli umožněno předložit žádost o informace poskytovateli zpracovatelských služeb týkající se některé z jeho odrůd dotčených výsadou zemědělců, jakmile tento držitel disponuje indicií, že uvedený poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést zpracování sklizeného produktu získaného výsevem rozmnožovacího materiálu zmíněné odrůdy za účelem výsevu[9].

24. Soudní dvůr se však nevyjádřil k časovým aspektům informační povinnosti poskytovatele podle čl. 9 odst. 3 prováděcího nařízení, jež jsou předmětem projednávané věci.

7 — V tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 43). Viz též bod 46 mého stanoviska ve výše uvedené věci Geistbeck.

8 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 44).

9 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 53). Viz rovněž výše uvedený rozsudek Schulin (bod 63).

1. Období, jehož se týká žádost

25. Především bych rád připomněl, že čl. 9 odst. 2 prováděcího nařízení upřesňuje obsah informací, jež jsou předmětem povinnosti poskytovatele zpracovatelských služeb. Odstavec 3 téhož článku upravuje období, kterého se týkají informace, jež je třeba poskytnout podle druhé části věty zmíněného odstavce 2. Uvedené období podle první části věty zmíněného odstavce 3 [10] odpovídá v zásadě běžnému hospodářskému roku a jednomu nebo několika ze tří předchozích hospodářských let.

26. V tomto ohledu je třeba uvést, že jazyková znění čl. 9 odst. 3 zmíněného nařízení se navzájem liší. Zatímco většina jazykových znění, například znění v anglickém, německém, dánském, španělském, finském, maďarském, italském a švédském jazyce, hovoří o jednom či několika ze *tří* předchozích hospodářských let, ve francouzském jazykovém znění je číslovka „tři“ vynechána.

27. Pokud bychom vycházeli pouze ze znění ve francouzském jazyce, mohlo by to v konečném důsledku vést k domněnce, že podání žádosti o informace není časově omezeno. Avšak vzhledem k tomu, že nelze s určitostí vyvozovat závěry pouze s přihlédnutím ke zmíněné odlišnosti, je třeba dotčené ustanovení zkoumat v jeho souvislostech a zohlednit zejména jeho cíl [11].

28. Prováděcí nařízení má za cíl, jak výslovně uvádí jeho čl. 2 odst. 2, dosáhnout rovnováhy mezi vzájemnými zájmy držitelů a zemědělců. Z tohoto hlediska mám za to, že této rovnováze by též odporoval výklad čl. 9 odst. 3 tohoto nařízení v tom smyslu, že by se žádost o informace mohla týkat neomezeného počtu předchozích hospodářských let. Aby tedy byla zachována rovnováha příslušných zájmů, je třeba vycházet ze zásady, že se žádost o informace uvedená ve zmíněném článku 9 má týkat nanejvýše tří předcházejících hospodářských let.

29. Navíc by výklad v opačném smyslu odporoval požadavku právní jistoty zpracovatelů sklizeného materiálu, jelikož by je nutil, aby po neomezenou dobu uchovávali informace, jež by případně mohly být držiteli požadovány.

30. Tento výklad má ostatně oporu ve znění čl. 8 odst. 3 prováděcího nařízení. Je sice pravda, že tento článek upravuje informační povinnost zemědělce, ale jelikož je jeho znění téměř totožné se zněním článku 9 téhož nařízení, je třeba jej vykládat obdobně. V tomto ohledu poznamenávám, stejně jako to učinila Komise, že uvedení slova „tři“ v odpovídajícím ustanovení – i ve francouzském znění – čl. 8 odst. 3 zmíněného nařízení může být vyloženo tak, že vyjadřuje záměr zákonodárce časově omezit rozsah žádosti o informace v souladu s cílem dosáhnout rovnováhy mezi zájmy chráněnými uvedeným nařízením.

2. Omezení ohledně období, jehož se týká žádost

31. Ze znění čl. 9 odst. 3 prováděcího nařízení vyplývá, že období, jehož se týká informační povinnost poskytovatele, je nicméně podrobeno dvojímu omezení. Jednak podle čl. 9 odst. 3 první části věty tohoto nařízení zmíněná povinnost zanikne pro každý hospodářský rok, ohledně něhož již držitel požádal o informace.

32. Dále čl. 9 odst. 3 druhá část věty prováděcího nařízení též upřesňuje, že v případě prvního roku, na který se má vztahovat informace, se jedná o rok, „v němž byla poprvé podána žádost o informaci o dotyčné odrůdě a o dotyčném zpracovateli“ [12].

10 — Podle čl. 7 odst. 2 prováděcího nařízení začíná hospodářský rok dnem 1. července daného roku a končí dnem 30. června následujícího kalendářního roku.

11 — Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, nezbytnost jednotného výkladu jednotlivých jazykových verzí unijního právního předpisu v případě, že se navzájem odlišují, vyžaduje, aby bylo dotčené ustanovení vykládáno z hlediska celkové systematiky a účelu právní úpravy, jíž je součástí. V tomto ohledu viz zejména rozsudek ze dne 15. prosince 2011, Møller (C-585/10, Sb. rozh. s. I-13407, bod 26 a citovaná judikatura).

12 — Co se týče informační povinnosti zemědělce, je třeba uvést, že čl. 8 odst. 3 prováděcího nařízení obsahuje obdobné ustanovení.

33. Informační povinnost poskytovatele zpracovatelských služeb je tudíž podmíněna předložením žádosti o informace držitelem. Navíc se tato žádost zpočátku týká pouze hospodářského roku, v jehož průběhu zmíněný držitel uplatňuje své právo na informace. Kromě toho podle čl. 9 odst. 3 první části věty prováděcího nařízení mohou být vyžadovány informace vztahující se až ke třem předchozím hospodářským letům za podmínky, že držitel podal poskytovateli zpracovatelských služeb žádost o informace již v průběhu prvního z předchozích tří hospodářských let.

34. Jinak řečeno: jedná-li se o první žádost ohledně jedné či více odrůd, může se tato žádost týkat pouze hospodářského roku, v němž byla předložena zmíněnému poskytovateli. Vzhledem k nezbytnosti zajistit rovnováhu dotčených zájmů poskytovatel zpracovatelských služeb, který dosud nikdy neobdržel žádost o informace ohledně určité odrůdy, tak musí být chráněn proti jakékoli informační povinnosti působící zpětně.

35. To však neplatí v případě, že byla žádost o informace ohledně konkrétní odrůdy již dříve předložena poskytovateli zpracovatelských služeb. V takovémto případě je období, za něž musí být poskytnuty užitečné informace, vymezeno v odst. 3 první části věty zmíněného článku. Jinými slovy datum podání žádosti o informace a „běžný hospodářský rok“ představují východisko výpočtu předcházejících tří let, na které se vztahuje žádost o informace.

C – *K indiciím, jež musí poskytnout držitel*

36. Kromě časových aspektů informační povinnosti poskytovatele úkonů zpracování sklizeného materiálu, které byly uvedeny výše, se žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podpůrně týká indicií, jež je držitel povinen poskytnout na podporu své žádosti o informace podle čl. 9 odst. 3 prováděcího nařízení.

37. Předně je třeba uvést, že se v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce neupřesňuje, zda se v projednávané věci jedná o „první“ žádost ve smyslu čl. 9 odst. 3 druhé části věty tohoto nařízení. Je proto nutné odpovědět i na druhou otázku, jíž chce předkládající soud zjistit, zda indicie ohledně výsevu nebo zpracování za účelem výsevu musí být podloženy důkazy obsaženými v žádosti o informace, aby na jejím základě mohla vzniknout informační povinnost poskytovatele, a aby tudíž byla žádost předložena ve lhůtě ve smyslu čl. 9 odst. 3 druhé části věty prováděcího nařízení.

1. Povinnost držitele mít k dispozici indicii, že poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést zpracování sklizeného materiálu

38. Především bych rád podotkl, že prováděcí nařízení výslovně nevyžaduje, aby držitel ve své žádosti o informace uvedl indicie o výsevu, jež má k dispozici. Skutečností však zůstává, že dovolávané okolnosti představují nepsanou podmínku stanovenou Soudním dvorem ve výše uvedených rozsudcích Schulin a Brangewitz, jež musí být v každém případě dodržena.

39. V tomto ohledu chci poznamenat, že generální advokát Ruiz-Jarabo Colomer ve svém stanovisku ve výše uvedené věci Brangewitz přesvědčivě rozlišil mezi požadavky vedoucími ke vzniku informační povinnosti zemědělců na straně jedné a zpracovatelů sklizeného materiálu na straně druhé [13].

40. Předně, s odkazem na výše uvedený rozsudek Schulin generální advokát shledal, že držitel nemůže předložit žádost o informace zemědělci jen proto, že vykonává zmíněné povolání. Naopak musí disponovat indicií, že zemědělec využil nebo využije odchylky stanovené v článku 14 základního nařízení [14].

13 — Viz bod 34 a násl. stanoviska generálního advokáta Ruize-Jarabo Colomera ve výše uvedené věci Brangewitz.

14 — Výše uvedený rozsudek Schulin (bod 57).

41. Dále měl za to, že pokud jde poskytovatele zpracovatelských služeb, situace je odlišná. Existuje totiž značná pravděpodobnost, že podniky zabývající se zpracováním osiv při výkonu své činnosti zpracovávají rozmnožovací materiál chráněných odrůd. Vzhledem k tomu, že tyto podniky, pokud nepodepsaly smlouvu, neváže s držitelem žádný právní vztah a že se zemědělci na tuto kategorii podniků obracejí při využívání odchylky, jeví se logickým, aby držitelé měli možnost obracet se jak na zemědělce, tak na zpracovatele za účelem získání informací pro výkon jejich práva získat spravedlivou odměnu. Generální advokát z toho vyvodil, že vzhledem k úloze, již poskytovatelé zpracovatelských služeb zastávají v rámci výsady zemědělců, musí být držitelé oprávněni podat žádosti o informace uvedeným poskytovatelům, aniž musí mít k dispozici indicii, že uvedení poskytovatelé zpracovali ve svých zařízeních chráněný materiál [15].

42. Podle této argumentace by indicie, které je třeba poskytnout v případě, kdy se žádost o informace předkládá zemědělci, byly tudíž početnější, než je tomu v případě žádosti předložené zpracovatelům sklizeného materiálu. Nic však nenaznačuje tomu, že se Soudní dvůr řídil návrhem generálního advokáta uvedeným výše, když poznamenal, že držiteli musí být umožněno předložit poskytovateli zpracovatelských služeb žádost o informace týkající se některé z jeho odrůd dotčených výsadou zemědělců, za podmínky, že *má k dispozici indicii o tom, že poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést* zpracování sklizeného produktu získaného výsevem rozmnožovacího materiálu zmíněné odrůdy za účelem výsevu [16].

43. Jeví se tedy, že Soudní dvůr nerozlišuje mezi jednotlivými adresáty žádostí o informace předkládaných držitelem. Proto budu při své analýze vycházet z tohoto předpokladu.

2. Neexistence povinnosti držitele podat důkaz existence indicií

44. Podle výše uvedené argumentace Soudního dvora tedy k předložení žádosti o informace držitelem postačí, že držitel má k dispozici indicii, že poskytovatel zpracoval sklizený materiál nebo že jeho zpracování zamýšlí provést. Naproti tomu Soudní dvůr nevyžaduje, aby držitel podal důkaz existence takovéto indicie.

45. Co se týče povahy indicií, jejichž následkem je na jedné straně založení práva držitele předložit žádost o informace a na druhé straně povinnosti poskytovatele zpracovatelských služeb mu tyto informace poskytnout, je třeba především poukázat na zvláštní význam nezbytnosti zachovat oprávněné zájmy držitele a zemědělce v souladu s čl. 14 odst. 3 základního nařízení a článkem 2 prováděcího nařízení.

46. V tomto ohledu je třeba uvést, že informační povinnost poskytovatele zpracovatelských služeb, třebaže závisí na tom, zda zemědělec využije odchylky stanovené v čl. 14 odst. 1 základního nařízení a na jeho rozhodnutí využít služeb zpracovatele, je vázána na odrůdy rostlin, které zpracoval, a nikoliv na jeho klienta, kterým je zemědělec [17]. Předloží-li tedy držitel žádost o informace poskytovateli, je tento poskytovatel povinen poskytnout užitečné informace týkající se nejen zemědělců, ve vztahu k nimž má držitel indicii, že poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést zmíněná zpracování, nýbrž i všech ostatních zemědělců, pro které je provedl nebo zamýšlí provést, pokud byla dotčená odrůda oznámena poskytovateli anebo se o ní dozvěděl jinak [18].

15 — Viz bod 37 a násl. stanoviska generálního advokáta Ruize-Jarabo Colomera ve výše uvedené věci Brangewitz. Generální advokát v bodě 38 svého stanoviska rovněž uvedl, že „[p]okud se […] šlechtitelé obrátí na poskytovatele zpracovatelských služeb […], musí nejprve ověřit, zda zpracovávali semena některé z jejich odrůd, a je-li tomu tak, mohou se následně dozvědět množství, data, místa a příjemce poskytnuté služby. Kdyby zákonodárce zamýšlel, aby při oslovení poskytovatele zpracovatelských služeb měl držitel k dispozici indicie o tom, že ve svých zařízeních zpracovával chráněný materiál [například prostřednictvím informací, které je zemědělec povinen poskytnout podle čl. 8 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1768/95], článek 9 by byl formulován tak, že se podnik omezí na potvrzení údajů, které již držitel zná. Tak tomu ovšem není, jak to zjevně ukazuje jeho odstavec 2 písm. b) a e).“

16 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 53).

17 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 62).

18 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (bod 65).

47. Aby bylo vyhověno požadavku rovnováhy, která je základem výsady zemědělců, zejména v rámci prováděcího nařízení, jež zmíněnou výsadu provádí, musí být držiteli umožněno vyžádat si informace od poskytovatele zpracovatelských služeb, jakmile disponuje indicií, že tento poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést zpracování sklizeného produktu získaného výsevem rozmnožovacího materiálu zmíněné odrůdy za účelem výsevu.

48. Podle čl. 9 odst. 2 prováděcího nařízení je totiž zpracovatel povinen předat držiteli přehled relevantních informací, jehož obsah je určen zmíněným ustanovením. Takovéto předání je nezbytné, pokud má držitel k dispozici pouhou indicii, že zpracovatel provedl nebo zamýšlí provést takovéto zpracování sklizeného produktu získaného zemědělci výsevem rozmnožovacího materiálu určité odrůdy držitele za účelem výsevu [19].

49. Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, nabytí rozmnožovacího materiálu chráněné rostlinné odrůdy, která náleží držiteli, musí být považováno za takovouto indicii [20]. Přikláním se rovněž k názoru, že informace, jež zemědělci poskytli na základě článku 8 prováděcího nařízení, mohou představovat indicie, které zakládají informační povinnost poskytovatele zpracovatelských služeb vůči držiteli.

50. Stejně jako Komise mám za to, že soudům členských států přísluší, aby v každém jednotlivém případě určily, zda takovéto indicie ve smyslu výše zmíněné judikatury existují, či nikoli. Při svém posouzení musí vzít na zřetel veškeré skutečnosti a okolnosti konkrétního případu. V tomto ohledu mohou indicie požadované judikaturou vyplývat například ze smluvního výsevu chráněné odrůdy za účelem výroby spotřebního osiva chráněné odrůdy v rámci licence udělené držitelem.

51. Konečně je třeba uvést, že požadavky na indicie vedoucí ke vzniku práva držitele na informace jak vůči zemědělci, tak poskytovateli zpracovatelských služeb nejsou podle mého názoru příliš vysoké. V důsledku toho skutečnost, že došlo k výsevu nebo zpracování sklizeného materiálu nebo že je toto zpracování za účelem výsevu přinejmenším zamýšleno, může představovat relevantní indicii, neboť uvedené skutečnosti zakládají právo držitele podle čl. 14 odst. 3 základního nařízení.

V – Závěry

52. Vzhledem ke všem předcházejícím úvahám Soudnímu dvoru navrhuji, aby na předběžné otázky, jež mu položil Oberlandesgericht Düsseldorf, odpověděl takto:

„1) Zpracovatel sklizeného materiálu musí splnit informační povinnost podle čl. 14 odst. 3 šesté odrážky nařízení Rady (ES) č. 2100/94 ze dne 27. července 1994 o odrůdových právech Společenství a čl. 9 odst. 2 a 3 nařízení Komise (ES) č. 1768/95 ze dne 24. července 1995, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro odchylku podle čl. 14 odst. 3 nařízení č. 2100/94, za podmínky, že žádost o informace předloženou držitelem obdrží před uplynutím hospodářského roku, jehož se žádost týká, anebo posledního hospodářského roku, pokud se žádost týká několika hospodářských let. Jedná-li se však o ‚první žádost' ve smyslu čl. 9 odst. 3 druhé části věty nařízení č. 1768/95, musí být předložena v průběhu běžného hospodářského roku.

2) Není nezbytné, aby žádost o informace předložená podle čl. 9 odst. 3 druhé části věty nařízení č. 1768/95 byla doprovázena důkazy o existenci indicií zmíněných v žádosti o informace. Postačí tedy, že držitel ve své žádosti tvrdí, že má k dispozici indicii, že poskytovatel provedl nebo zamýšlí provést zpracování sklizeného produktu, jejž daný zemědělec získal výsevem rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy a jejž zamýšlí použít k výsevu.

19 — Výše uvedený rozsudek Brangewitz (body 61 a 63). Ohledně informační povinnosti zemědělce viz rovněž výše uvedený rozsudek Schulin (body 63 a 64).

20 — Výše uvedený rozsudek Schulin (bod 65).

3) Vnitrostátnímu soudu přísluší posoudit okolnosti sporu, který mu byl předložen, při zohlednění veškerých okolností projednávaného případu, k určení, zda existují indicie, že poskytovatel zpracovatelských služeb provedl nebo zamýšlí provést takovéto úkony.“